

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

כלכלת החינוך - 37939

תאריך עדכון אחרון 03-11-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): מיכאל דבאוי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Michael.Debowy@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יעודכן עד תחילת הקורס.

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס משלב היכרות עם הלך רוח, תיאוריות ושיטות מחקר מכלכלה וסטטיסטיקה עם סקירה נושאית של ענף כלכלת החינוך, לרבות "ייצור" ו-"צריכה" של חינוך, שוק החינוך, ותרומתו הכלכלית של חינוך לפרט ולחברה.

מטרות הקורס:

- היכרות עם נושאים בכלכלת חינוך וגישות כלכליות לחינוך.
- הכרת מערכת החינוך הישראלית בהיבט כלכלי.
- היכרות עם שיטות חשיבה כלכליות ותיאוריות כלכליות בסיסיות.
- היכרות עם שיטות ניתוח נתונים בסיסיות, לרבות תרשימים וסיכומים סטטיסטיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להסביר תיאוריות כלכליות בסיסיות בהקשר של חינוך ותרומתו לפרט ולחברה.
- לפרש ולנתח נתונים סטטיסטיים בצורת טבלאות או תרשימים.
- להשיג ולנתח נתונים ממערכת החינוך הישראלית (מבט לחינוך / שקיפות תקציבית).
- לזהות בעיות, אתגרים וספקות ביישום תיאוריות כלכליות או מודלים כמותיים בהקשר של חינוך.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות; נוכחות חובה. ההרצאות יוקלטו והקלטות יועברו לתלמידים במידת הצורך. יתקיים תרגיל מסכם.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הקורס מחולק ל-4 "יחידות" (היצע, ביקוש, שוק, ומאקרו), בנוסף למבוא וסיכום. כל יחידה כוללת סקירה של היבט אחד בכלכלת חינוך, לרבות תיאוריה כלכלית ותוצאות אמפיריות, וכוללת לימוד הכלים המתמטיים והסטטיסטיים הנדרשים להבנת החומר.

מהלך הקורס:

- 1.1 היכרות, מבוא כללי, סטטיסטיקה בסיסית, כלכלה כמדע כמותי ואתגרים בכימות חינוך
- 1.2 "ייצור" חינוך 1 – פונקציות, פונקציית הייצור, תשומות, תפוקות, עקומה שוות-תפוקה
- 2.2 "ייצור" חינוך 2 – בעיית היצרן, סטטיסטיקה: אמידת פונקציות, תשואות שוליות
- 1.3 "צריכת" חינוך 1 – פונקציית התועלת, חינוך כמוצר צריכה וחינוך כמוצר השקעה, תועלת אישית

- 2.3 "צריכת" חינוך 2 - שאלת הלקוח, תועלת אישית וציבורית (מבוא לכשלי שוק)
- 1.4 שוק החינוך 1 - היצע וביקוש, מוצרים ציבוריים, כשלי שוק, מעורבות ממשלתית
- 2.4 שוק החינוך 2 - חינוך פרטי וציבורי, תקצוב חינוך
- 3.4 אי-שוויון בחינוך - מדדים לאי-שוויון, מצב נתון בישראל, הכנה לתרגיל מסכם
- 1.5 מבוא למאקרו כלכלה - חינוך בהשוואה בינלאומית
- 2.5 מאקרו כלכלה 1 - חשבונאות לאומית, צמיחה אנדוגנית, חינוך וצמיחה לאומית בטווח הקצר
- 3.5 מאקרו כלכלה 2 - כלכלת צמיחה, חינוך וצמיחה לאומית בטווח הארוך, השכלת יתר ומיסאלוקציה
- 1.6 סיכום, חזרה והכנה לתרגיל מסכם

חומר חובה לקריאה:

- Allais, S. (2012). 'Economics imperialism', education policy and educational theory. *Journal of Education Policy*, 27(2), 253-274.
- Angrist, J. D., & Lavy, V. (1999). Using Maimonides' rule to estimate the effect of class size on scholastic achievement. *The Quarterly journal of economics*, 114(2), 533-575.
- Angrist, J., & Lavy, V. (2009). The effects of high stakes high school achievement awards: Evidence from a randomized trial. *American economic review*, 99(4), 1384-1414.
- Bertola, G., & Pirani, D. C. (1998). Market failures, education and macroeconomics. *Creation and Transfer of Knowledge*, 179-207.
- Checchi, D. (2006). *The economics of education: Human capital, family background and inequality*. Cambridge University Press.
- Chetty, R., Friedman, J. N., & Rockoff, J. E. (2014). Measuring the impacts of teachers I: Evaluating bias in teacher value-added estimates. *American economic review*, 104(9), 2593-2632.
- Chetty, R., Friedman, J. N., & Rockoff, J. E. (2014). Measuring the impacts of teachers II: Teacher value-added and student outcomes in adulthood. *American economic review*, 104(9), 2633-79.
- Glewwe, P., & Jacoby, H. G. (2004). Economic growth and the demand for education: is there a wealth effect?. *Journal of development Economics*, 74(1), 33-51.
- Hanushek, E. A. (2020). Education production functions. In *The economics of education* (pp. 161-170). Academic Press.
- Hanushek, E. A., & Woessmann, L. (2010). *Education and economic growth*.

- Economics of education, 60, 67.
- Hanushek, E. A., Machin, S. J., & Woessmann, L. (Eds.). (2016). *Handbook of the economics of education*. Elsevier.
- Lavy, V. (2002). Evaluating the effect of teachers' group performance incentives on pupil achievement. *Journal of political Economy*, 110(6), 1286-1317.
- Lavy, V. (2009). Performance pay and teachers' effort, productivity, and grading ethics. *American Economic Review*, 99(5), 1979-2011.
- Springer, M. G., Hamilton, L., McCaffrey, D. F., Ballou, D., Le, V. N., Pepper, M., ... & Stecher, B. M. (2010). *Teacher pay for performance: Experimental evidence from the Project on Incentives in Teaching*. National Center on Performance Incentives.
- בלס, נ' (2013). מגמות בהתפתחות מערכת החינוך. בתוך: בן דוד, ד. (עורך). *דו"ח מצב המדינה*. מרכז טאוב.
- בלס, נ' (2020). סיכויים וסיכונים במערכת החינוך בעקבות משבר הקורונה: מבט על. בתוך וייס, א' (עורך). *דוח מצב המדינה: חברה, כלכלה ומדיניות 2020* (2020). מרכז טאוב.
- בר-חיים, א', ופניגר, י' (2022). הסללה והשפעתה ארוכת הטווח על הישגי ההשכלה והשכר של תלמידות תלמידי תיכון בשנות התשעים. מרכז טאוב. נייר מדיניות מס' 05.2022.
- לביא ו' (2001). חינוך והון אנושי כאסטרטגיה לצמיחה כלכלית בישראל. בתוך ר' גרונאו (עורך). *אסטרטגיה לצמיחה כלכלית בישראל*. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, עמ' 35-78.
- פוקס, ה', ינאי, ג', ובלס, נ' (2018). החינוך הטכנולוגי-מקצועי: מגמות והתפתחויות בשנים 2006-2017. בתוך וייס, א' (עורך). *דוח מצב המדינה: חברה, כלכלה ומדיניות 2018* (2018). מרכז טאוב.
- קלינוב, ר. (2014). כלכלת חינוך. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 20 %

הגשת עבודה 80 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: